

SLOVENSKI NAROD.

Inhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko dežele za vse leta 25 K, za pol leta 13 K, za četr leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem us dom za vse leta 24 K, za pol leta 12 K, za četr leta 6 K, za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leta 22 K, za pol leta 11 K, za četr leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od petrostopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljenstvo je v Knafovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadstropju, upravljenstvo pa v pritličju. —

Upravljenstvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Sadovi klerikalizma.

Iz Celja, 5. junija.

Pred volitvami v okrajni zastop celjski je „Slov. Gosp.“ vse volilice rotil, da pridejo na dan volitve vsi brez izjeme na volišče, da tako rešijo slov. okrajni zastop, kateri je bil res v največji nevarnosti. Kdor bi pa ne prišel volit, tisti je naroden odpadnik in najgrša narodna izdajica. In res so naši pošteni narodni možje stali na dan volitve kakor skala za sveto narodno stvar, dobro vedoč, da bi njihov propad imel najzlastnejše, recimo, naravost osoodepolne posledice za slovenstvo ne le v našem okraju, temveč na celiem slov. Štajerskem.

Vsa čast toraj tem trdnim in odločnim narodnim možem, katerih ni prestrašila nobena grožnja naših nasprotnikov, kakor jih tudi niso izvabili ponujeni jim Judeževi groši na polzko pot narodnega izdajstva! Tisti pa, ki v polni meri zasluži ime narodnega odpadnika in narodne izdajice, je celjski opat Fr. Ogradi, sin preprostih kmetskih staršev v Gornjem gradu. Ta je na dan volitve izdal svoj narod in onečastil svoje pošteno slovensko ime, kajti ni se volitve udeležil, temveč se je potuhnjeno skril v zapečnjak, da si je dobro vedel, da je njegov glas bil odločilen za srečen izid volitve v velikem posestvu. Njemu so torej več veljale binavsko-sladke besede renegata Rakuscha, kakor poštena in pravična slov. stvar. No in „Slov. Gosp.“ še tega gospoda ni ožigalo, kakor je to po vsej pravici zaslužil. Kakor je molčal o izdajstvu župnika Jurkoviča v Ljutomeru in prošta Fleka v Ptiju, tako molči sedaj tudi o opatu Ogradiju. Ali smemo iz vsega tega še sklepati, da so njegove vznešene besede pred volitvami izvirale iz čistega in svetega narodnega navdušenja?!

Pa še nekaj drugega se je prigovalo, česar tudi ne smemo zamolčati, kajti nam tudi to dovolj jasno priča, kakega mišljenja so naši navidezno na-

* Ime je na razpolago.

rodni klerikalci. Eden izmed teh*) se je pred volitvami proti svojemu tovarišu približno tako-le izrazil: „E, kaj če zmagajo v okrajnem zastopu Nemci; saj vendar niso nič slabši, kakor naši slov. liberalci.“ Tem besedam pač ni treba komentirati, kajti one same dovolj karakterizirajo ta brezdomovinski slov. klerikalizem. Tedaj tisti Nemci, ki slovensko sprejemajo nemškega pastorja, med tem, ko se za svojega škofo skoraj ne zmenijo, tisti Nemci, ki delajo očitno propagando za prestop k protestantski veri, tisti torej niso nič slabši, kakor Slovenci, od katerih imajo nekateri samo to „napako“, da se nadmetnu klerikalizmu nočajo slepo uklanjati in da obsojajo njega podlo in pogubno politično delovanje, katero tira naš narod brzimi koraki v gmotnem propad in politično smrt. Kakor sta nam opat Ogradi in škof Napotnik zaborantala stavbišče za slov.-nemško gimnazijo, tako bi bili tudi nekateri teh gospodov tudi okraj. zastop spravili v nemške roke. Res, da je med njimi še nekaj poštenih mož, kakor je n. pr. župnik Vodušek v Vojsniku, ki je na dan volitve očitno dejal, da mora biti prva skrb nas vseh, da rešimo narod, da mu pomagamo do veljave, da ga ohranimo na svoji starodavnji zemlji, da mu priborimo vse pravice, katero mu gredo; pa može takega mišljenja so dandanes med duhovniki prave bele vrane in nam je tudi znano, da taki pri svojih višjih ne uživajo posebne naklonjenosti. Res, žalostna nam majka! Za časa Slomškove dobe so bili ravno duhovniki najodločnejši slov. narodnjaki, ki so po zgodu svojega vladike tako plodonosno delovali na slov. narodnem polju, današnja duhovščina pa je z malimi častnimi izjemami narodna samo takrat, ako ji to dovoljuje pogubnosni klerikalizem. Ta klerikalizem, katerega se je vseskozi navzela zlasti mlajša duhovščina, je največja nevarnost za naš narod, on je tudi največ krit na rodne zaspanosti, katera se tako hitro širi po naših nekdaj narodno tako proučenih trgih; ta klerikalizem proučil

razni listi se na vse načine trudijo, dokazati da Japonska glede številnosti armade, ki se nahaja na bojišču, daleko nadkriljuje Rusijo. Da se tem trditvam, dasi niso z nobenimi dejanskimi dokazi utemeljene, ponajveč brezposojno verjame, kakor se sploh rado verjamete vse, kar je za Ruse neugodnega, se že samo na sebi razume. Zato hočemo s števkami dokazati, da so one trditve popolnoma brez vsake dejanske podlage, in da se nas ne bo moglo dolžiti, da smo pristranski, bodoemo glede Japonske vzeli v račun najugodnejši slučaj, namreč da je Japonski moči spraviti na bojišče vso vporabljivo armado in da štejejo vsi japonski bataljoni, kakor ruski, po 1000 in eskadroni po 178 mož. Ako torej vzamemo za temelj naših raziskovanj podatke iz uradnih poročil obeh vojujočih se strank, dobimo te-te rezultate:

Rusija je imela na razpolago koncem maja v Mandžuriji, kar je

bode tudi, ako se sicer gospodje še o pravem času ne zavedo svojih narodnih dolžnosti, končno popoln propad našega naroda. Dokler še pri nas ni bilo tega klerikalizma, vezala in navduševala nas je vse brez razločka stanu ljubezen do rodne zemlje, do rodnih bratov; za te svetinje zastavili smo vse svoje moči in to tudi z uspehom, kajti na celi črti smo očividno napredovali. Odkar pa je nastopil klerikalizem, pa ravno tako nazadujemo na celi črti; o kakih novih narodnih pridobitvah ni več govoriti, hvaležni moramo biti, ako obranimo to, kar so nam naši narodni boritelji z naporom vseh svojih moči pridobili. To so prežalostne posledice klerikalizma, kateri od vseh strani uničuje in razdira našo narodno stavbo, za katero so pošteni narodni možje žrtvovali svoje premoženje — in marsikateri tudi svoje življenje!!

Vojna na Daljnem Vztoiku.

Koliko imate vojujoči se sili vojakov na bojišču?

Razni listi se na vse načine trudijo, dokazati da Japonska glede številnosti armade, ki se nahaja na bojišču, daleko nadkriljuje Rusijo. Da se tem trditvam, dasi niso z nobenimi dejanskimi dokazi utemeljene, ponajveč brezposojno verjame, kakor se sploh rado verjamete vse, kar je za Ruse neugodnega, se že samo na sebi razume. Zato hočemo s števkami dokazati, da so one trditve popolnoma brez vsake dejanske podlage, in da se nas ne bo moglo dolžiti, da smo pristranski, bodoemo glede Japonske vzeli v račun najugodnejši slučaj, namreč da je Japonski moči spraviti na bojišče vso vporabljivo armado in da štejejo vsi japonski bataljoni, kakor ruski, po 1000 in eskadroni po 178 mož. Ako torej vzamemo za temelj naših raziskovanj podatke iz uradnih poročil obeh vojujočih se strank, dobimo te-te rezultate:

Rusija je imela na razpolago koncem maja v Mandžuriji, kar je

docela dognano, pehote: 1, 2, 3, 5, 6, in 9 streško divizijo; ako se upošteva, da ima vsaka divizija 12 bataljonov, torej 12 000 mož, tvoji to skupaj 72 000 mož; 1, 2, 3, in 4. sibirsko divizijo, vsaka s 16 bataljon, torej skupaj s 64 000 možmi; razen tega se še nahaja na bojišču 16 evropskih kombiniranih bataljonov, kar reprezentuje vojno silo 16 000 mož.

Rusija ima torej v Mandžuriji 152 bataljonov, to je 152 000 mož pehote. Konjenice pa ima skupaj 107 stotnij in eskadronov s 16.100 možmi, in sicer zabajalsko kazaško divizijo s 24 stotnijami po 150 jahačev, skupaj 3600 mož, sibirsko kazaško divizijo s 3600 možmi, usurijsko konjeničko brigado, obsegajoča iz 12 stotnij po 150 jezdecev s 1800 možmi, zabajalsko brigado v isti moči s 1800 možmi, samostojno sibirsko kazaško brigado z 1800 možmi in še drugih 23 stotnij s 3450 možmi, kar dà skupaj gori navedeno število konjenice 16 100 mož.

Artiljerije ima Rusija na bojišču v Mandžuriji 61 brigad s 470 topovi.

Razen tega se še nahaja pod poveljstvom generala Lineviča za hrbotom armade in v Port Arturju to le vojaštvo: 3 divizije strelecov, to je 36 bataljonov s 36 000 možmi, 18 sibirskih, zabajalskih in amurskih rezervnih bataljonov z 18 000 možmi, 25.000 mož armade generala Čičagova, ki straži meje in železniško progo, 20.000 prostovoljcev, 18.000 mož posadke v trdnjavi, 18 stotnij kazakov z 2700 možmi in 19 baterij artiljerije s 128 topovi, kar daje skupaj 119.700 mož s 128 topovi. General Kuropatkin ima tedaj na razpolago v celem 287.800 mož s 598 topovi.

Japonska pa je dosegel izkrcala v Mandžuriji pehote: 2 gardni, 5, 11. in 6. divizijo (à 12 bataljonov), torej 72 bataljonov z 72 000 možmi; 4 rezervne brigade, to je 32 bataljonov z 32 000 možmi; v celem torej 104 bataljone s 104 000 možmi.

Konjenice so Japonci izkrcali

24 eskadronov, eskadron po 178 jezdecev, torej 4272 konjenikov, artillerije pa 55 baterij s 330 topovi. Na polotoku Liatongu in Kvantungu pa je stopilo na suho 52 bataljonov japonske pehote z 52.000 možmi, 13 eskadronov konjenice z 2314 konjeniki in 18 baterij artiljerije s 108 topovi.

Japonska je torej imela koncem maja na bojišču v celem 162.586 mož s 438 topovi. Ako s tem primerjamo število ruske armade 287.800 mož, se prepričamo, da ima Japonska dejansko 125.214 vojakov manj na bojišču, kakor pa Ruska. To razmerje moži pa se tudi pozneje ne biti mnogo spremenilo, ko boste obe stranki spravili še na bojišču vse one polke, katere ste že mobilizirali. To vojaštvo bo zbrano na bojišču začetkom avgusta. V tem času bo imela Rusija na bojišču najmanj 254 bataljonov pehote, 227 eskadronov in stotnij konjenice in 101 baterijo, torej skupaj 345.850 mož s 646 topovi. Japonska pa bo imela v istem času v najugodnejšem slučaju 236 bataljonov, 89 eskadronov in 141 baterij, torej skupaj 248.276 mož z 846 topovi.

Iz tega se pač lahko razvidi, kako nerescišča so vsa ona poročila, ki govorijo, da je japonska armada že tako velika, da se ji manjševilna ruska vojska niti ne more resno postaviti v bran!

Rusi v severni Koreji.

Japonski konzul v Gensanu je brzojavil v Seul, da je večji kazaski voj 2. t. m. zasedel Hamheng, ki leži okoli 90 km severno od Gensana; drugi ruski oddelek pa prodira od vzhodne korejske obale proti Pinjangu. V drugi brzojavki pa japonski konzul javlja, da se z vso gotovostjo pričakuje, da bodo kazaki v najkrajšem času napadli Gensan. Zato se je že odredilo, da zapusti vse ženske in otroci

Do pozne noči sva hodila zunaj po polju, zatopljena v čarobno majevih večerov. Tam v dalju se je videla v mesečini železniška proga, ravna kot nategnjena nit. Na desni pa se je dvigal v zrak temen hribček, nad katerim je pozno v mtak rdeča večerna zarja. K oni železnični proggi si zahajal ti slednji večer. Ko je nastopil trd mrak si odšel, jaz sem pa žalosten odhajal na dom.

Tisti čas pa sta vidva z ljubico hodila ob železnični proggi, med belimi brezami in temnimi smrekami. Včasi sem šel s teboj, a ko se je v daljavi pojavila temna postava sem moral oditi, da ne bi motil plašne srne, ki si je prvič upala stopiti čez ograjo ...

Kadar sem odhajal sam domov, sem bil žalosten. Moje duše pa se je polaščalo hrepnenje po nečem neznanem, česar je nisem občutil v življenju. Videč povsod življenje in veselje, zahrepnel sem tudi jaz po njem ...

In tiste čase sem srečal prvič v življenju tebe, Fanči ...

Odhajajoč od prijatelja sem te srečal. Prišla si ob drugi strani proga in izginila v dvonadstropni hiši. Ob

slabi luči žarnice sem ti pogledal prvič v obraz in srečale so se najne oči. Toda le za hip. — Obdala naju je zopet tema, le mračno senco twojega telesa sem videle še v daljavi, ki je izginila v vežo ...

Prišel sem drugi večer na isto mesto in prišla si spet. Takrat sem začel misliti, je li to slučaj ali si prišla z namenom sem. Ves drugi dan sem hodil po mestu in gledal okrog, če uzrem tebe kje. A ni te bilo. Zvečer pa je bila vsa dolga cesta, na kateri sva se že dvakrat srečala, moja. Dolgo časa sem hodil po nji in jo premeril neštetokrat, dasiravno je bila zelo dolga. Pazil sem na vse strani, iz katere hiše bo prišla. Enkrat sem se za nekaj časa ustavil in ravno v tistem trenotku si stopila ti iz sosednje hiše. Menda si me opazila in zato šla počasnejše. Gredoč za teboj sem sklepal, da hodiš h kaki prijateljici zvečer na obisk.

In kmalu sem vedel vse podrobnosti o tebi. Našel sem dobrega prijatelja Egidija, ki mi je razdelil vse. Tudi seznanil me je s teboj. Začelo se je novo življenje zame. Večer na večer sva hodila v večer-

nem mraku med duhčimi travniki in vse je bilo najino. Ti si bila kot otrok. Poskušala si sešeti zvezde, se oprostiti mojih rok — kot otrok ... Tvoj poljub je bil kot ogenj, saj so bili to prvi za materinimi.

Okrog nju pa je sanjal črni večer in cvetel je maj v vsem razkošu ...

To je bilo še pred letom. Danes pa sem daleč od tebe ljubica Fanči, daleč, da se morda ne snideva več ... Ti si tako hotela ... Poleg se je v tebi prvi ogenj in začel je plamentati drugi, ki ga je nagnil veter na drugo stran ...

Naj le gori. V meni je ugasnil in srečen sem. A pride čas ljubice, ko se spomniš na svojo mladost in prve plamente ljubezni — in kesala se boš ... Meni so znana njegova poto in tudi tebi postanejo, a takrat bo že prepozna. Spomnila pa se boš name, ki sem ti zadnjega maja zvečer rekel: »Jaz grem zaradi tebe in tudi ti greš lahko svoja poto, le za onim ne, ki te je zvabil k sebi! ...

Zunaj pa je zopet maj. Vse spi, vse zagrinja skrivnostni plašč večera. Stojim pri oknu in zrem na nebo. Zdajpazdaj se utrne zvezda in pada v prepad, odkoder se ne vrne več ...

LISTEK.

Majev večer.

Spisal F. Trnovec.

Kadar stojim ob tihih prekrasnih majevih večerih pri oknu in zrem vse za hip ustavi pred menoj preteklost, polasti se moje duše nekak ne mir. Kakor tih in skrivnostno valovanje in šepetanje trav, v katere se upira večerni veter, dozdevajo se mi pretekli časi ... Prišli so kot veter, vznemirili dušo za hip in spet odšli, da ni več sledu o njih ... Le nekaj ostane še za njimi, ono skrivnostno šepetanje o preteklosti, ki mu pravimo spomin. In med spomini se vije danes moj duh ...</p

mesto in se umaknejo v neki samostan, ki stoji 20 milj južno od Gensana.

Reuterjev biro pa poroča, da so manjši kazački oddelki že prodri 12 milj severno od Gensana, kjer so pa naleteli na japonske predstrelce. Kazaki so se po kratkom boju umaknili v smeri proti Hamhengu in so pustili na bojišču 6 mrtvecev.

Glede na ruske operacije v severni Koreji je dobila berolinska »Post« iz Seula to-le velezanimivo poročilo: Ruske vojne operacije v severovzhodni Koreji zbijajo med Korejci splošno pozornost. Korejci prav čisto nič ne vejamajo po ročilom o japonskih zmaga na morju in na kopnem; takisto z vso gotovostjo zatrjujejo, da so ujetniki, ki se transportujejo v Seul, spreobledeni Korejci, ne pa Rusi in da hočejo Japonci samo slepariti javno mnenje. Dasi se proti vojvanju vobče Korejci pritožujejo, vendar imajo pred Rusi veliko večji respekt, kakor pred Japonci, ker jih smatrajo za močnejšo raso. Korejsko ministrstvo je popolnoma brez vsake moči in posamezni ministri ne delajo drugače, kakor da drug proti drugemu intrigirajo.

Boj na gorskem prelazu Fenšulin.

General Saharov je brzojavil generalnemu štabu Petrograd, da so prekobsajkalski kozaki 31. maja v bližini gorskega prelaza Fenšulin na polovici poti med Ciančanom in Sajmaci zadele ob velik japonski voj, ki je imel močne pozicije na vrhovih hribov. Kozaki so jeli ljuto streljati in so se zagnali proti sovražniku ter ga prisili, da se je moral v divjem begu umakniti. Japonske izgube so zelo velike. Na naši strani je bilo ubitih 6 kozakov, ranjenih pa je bilo v celiem 24 mož, med temi tudi polkovnik Sabotkine in neki zdravnik.

Izpred Port Arturja.

Iz Čufa se poroča, da imajo Rusi v Port Arturju 40.000 mož posadke in da so vse njihove vojne ladje pripravljene, da vsak hip odplujejo iz pristanišča in napadejo japonako brodovje.

»Standard« pa se poroča iz Tokija, da je tamkaj razširjena vest, da je general Steselj, poveljnik portarske trdnjave sporabil generalu Oku, da je pripravljen kapitulirati, ako se mu dovoli, da odide s celo svojo oboroženo posadko v Niučang.

Da je ta vest popolnoma izmišljena, je samo na sebi umljivo in ne zdi se nam vredno, da bi to še posamezno naglašali.

Maršal Jamagata.

V soboto smo že poročali, da je mikado imenoval vrhovnim poveljniki vseh japonskih vojnih sil starega maršala Jamagata, katerega njegovi rojaki imenujejo — japonskega Moltkeja.

Jamagata Aritomo je rojen leta 1838 in je potomec stare plemiške rodovine Samurajev. V državljanški vojni leta 1868. se je posebno odlikoval kot vodja cesarske stranke. Po končani vojni se je Jamagata odpravil v Evropo in Ameriko. Ko je izbruhnila francosko-nemška vojna, je bil Jamagata v San Francisku; hotel se je takoj vrnil v Evropo, da bi se udeležil kot japonski odposlanec vojne na francoski strani, a mikado mu je ukazal, da naj nemudoma pride domov, češ, da ga nujno potrebuje. Leta 1872. je postal general, naslednje leto pa vojni minister. Leta 1877. je udušil po sedemmesečni luti borbi upor starojaponske stranke, ki je z orožjem v roki hotela preprečiti, da se Japonska modernizira in preustroji v evropskem zraku. Nato je Jamagata organiziral japonsko vojsko popolnoma po evropskem zgledu in ž njo kot vrhovni poveljnik japonske armade v kitajsko-japonski vojni porazil Kitajce. Da je mikado imenoval vnočič 67letnega maršala za vrhovnega poveljnika v tej vojni, se smatra za dokaz, da bodo Japonci zastavili vse sile, da zavzemajo Port Artur.

Zopet nesreča pri baltiškem brodovju?

Pariški »Journal« poroča, da so oklopni »Oslabja« morali spraviti v ladjedelnico v Kronštat. Ladja je baje znatno poškodovana. O kakovosti poškodb in o vzrokih nesreča se ne da ničesar gotovega izvedeti. »Oslabja« je bila zgrajena leta 1898. in spada k najboljšim in najmočnejšim vojnim ladjam ruske mornarice. Tip ima isti, kakor oklopni »Pobjeda« in »Perekovjet«. Deplačma ladje znaša 12.880 ton, na krovu pa ima 54 topov. »Oslabja« je bila baje določena za admiralско ladjo baltiške, za Daljni Vzrok namenjene eskadre.

Vsled tega pa so baje dobili dobavitelji mornarice sporočilo, da mornarje premog in proviant za baltiško brodovje preskrbeti šele za mesec avgust. Iz tega se sklepa, da baltiška eskadra ne bo pred avgustom odpula na Daljni Vzrok. Potemtakem bo do spela na bojišče morda šele v decembru. Ako bi pa do tega časa Port Arthur že padel, je pa skoro gotovo, da v tem slučaju brodovje ne bo niti odploilo iz Kronštata. — Te vesti so zelo dvomljivé in mi jih beležimo samo, da storimo svojo časnikarsko dolžnost; čitatelje pa svarimo, da bi tem vestem verjeli, predno bodo uradno potrjene.

Francoski polkovnik Marchand o vojni.

Polkovnik Marchand, dober poznalec Daljnega Vzroka, se je napram poročevalcu lista »Revue Russe« takole izrazil o vojni: »Taktika Rusov, dokler še niso koncentrirali vseh svojih vojnih sil, mora biti ta: Rusi morajo sovražnika neprestano vzemirjati in ga zavirati v njegovih operacijah, ne da bi se spuščali v kak neenak boj. Kar se je sedaj dogodilo, se je že preje pričakovalo: obleganje Port Arturja in izkrcanje Japoncev na liaotonskem polotoku. Od tukaj lahko po železnici dospo v Liaojang, v Mukden in Harbin. »Mislite torej, da se Rusi ne bodo postavili Japoncem v bran pri Liaojangu?«

»Ne mislim. Če bi pa to storili, bi bila to velika napaka. Treba je namreč upoštevati, da se vojne sile ruske, ki dohajajo z Rusijo, koncentrirajo v Harbinu, 600 km severno od Liaojanga. Ta armada bo zadosti močna za ofenzivo. Sedanja mandžurska armada pa je samo v položaju, da se brani in odbija sovražne napade.«

Za Ruse je največjega pomena, da si pridobe dovolj potrebnega časa. Rusi nimajo nobenega vzroka vojno pospešiti. Čimdalje bo trajala vojna, tem silnejše bodo ruske pozicije. Rusi imajo dovolj prostora se umikati! Nasprotno pa je za Japonce tem slabše, čim dalje se oddaljijo od morja.

Port Artur se lahko brani z lastnimi svojimi silami. Moje mnenje je, da sploh Japanci ne bodo pričeli Port Arturja redno oblegati, če pa ga bodo oblegali, da ga ne bodo zavzeli. Za zavzetje Port Arturja bi potrebovali preveliko vojaštva, a trdnjava sama bi se navzicle temu najbrže še branila do Kupertinskovega prihoda. Sploh pa greše Rusi s tem, da pripisujejo toliko važnost vojni na kopnem. Glavno rano morajo Japanski zadati na morju. Japonska, poražena na morju, se bo morala brezpogojno vdati. V to svrhu bi bilo potrebno, da se pospeši odhod baltiškega brodovja.

Iz delegacij.

Ogrska delegacija.

Budapešta, 5. junija. V včerajšnji plenarni seji se je razpravljalo o proračunu skupnega finančnega ministarstva. Del. Okolicsany je predlagal, naj se sklene finančnemu ministru naročiti, da predloži v bodoči delegaciji podrobni račun o stanju, porabi in refundiranju skupnih aktiv. — Državni finančni minister baron Burian je izjavil, da je avstrijska vlada na stališču, da skupni finančni minister nima pravzaprav uprave skupnih

aktiv, temuč jih ima eden del le v varstvu, dodim je drugi del naložen v avstrijskih pokrajinskih blagajnah. Predital je tudi tozadni dopis bivalšega finančnega ministra dr. Kaisla, ki je izpovedal, da skupni finančni minister nima pravice razpolagati s skupnimi aktivami. Zato bi mogel minister Burian ustredi delegacijskemu sklepu le tedaj, ako bi ga pooblastili obe vladi. Govorila sta v tej zadevi še Rakovszky in Hodossy, toda Okolicsanyjev predlog je bil odklonjen z vsemi glasovi proti trem glasom, nakar se je proračun skupnega finančnega ministra sprejel v splošnem in v podobnosti. — Potem se je začelo razpravljati o proračunu skupnega vojnega ministarstva. — Del. Laszkary je predlogo odklonil z ozirom na slab gospodarski položaj v deželi. — Del. Rakovsky je predloga vrnitev vojne uprave zahteval, da se danja delegacija bila upravičena prejedurirati svoje naslednice. Ker je država v najboljšem sporazumljenu z velesilami, ne zdi se mu izvenredna zahteva utemeljena, ker ne računa z gospodarskim položajem v deželi. Odklanja izredni kredit in tudi vojni proračun sploh. — Del. Bolgar je izrekel vojnemu ministru zaupanje ter je izjavil, da sprejme proračun. — Del. Okolicsany je rekel, da bi se ne upiral normalnemu proračunu, aka bi prišla v armadi tudi suvereniteta Ogrske do veljave. Z disciplino samo se ne dosegajo veliki uspehi, temuč le z narodno navdušenostjo, kakor kaže japonski zgled. Proračun odklanja. Nato se je razprava prekinila ter se bo nadaljevala jutri.

Delegacijska pojedina.

Budapešta, 5. junija. Včeraj so imeli delegacije na kraljevem dvoru prvo delegacijsko pojedino. Več delegatov je izostalo ter so se opravičili. Po obedu je cesar navoril posamezne delegate. Čehi dr. Kramar, Pacák in Pantůsek so se takoj po obedu odstranili ter niso počakali cesarjevega ogovora. Cesar je hvalil patriotizem delegatov ter je tudi dr. Šusteršiča nekaj vprašal.

Razpust bukovinskega deželnega zbora.

Dunaj, 5. junija. Današnja »Wiener Zeitung« prinaša cesarski patent, s katerim se odredi razpust bukovinskega deželnega zbora.

Trgovinska pogodba med Avstro-Ogrsko, Italijo in Nemčijo.

Rim, 4. junija. Minister zunanjih zadev Tittoni je predložil danes zbornici načrt, s katerim se vlada počlašča, da sme s kraljevim dekreтом, ki se spremeni pozneje v zakon, začasno urediti trgovinsko in parobrodno pogodbo z Avstro-Ogrsko.

Berlin, 5. junija. Avstro-ogrski in nemški posredovalci so imeli včeraj sejo ter so se zedinili, po kakem redu se bodo vršila pogajanja za novo trgovinsko pogodbo.

Iz Srbije.

Belgrad, 5. junija. Z raznih strani se prorokuje, da dan obletnic umora kralja Aleksandra in kraljice Drage ne bo minil mirno. Prigodili bi se vsakakor nemiri, ako bi se pristašem Obrenovićev hotela zbraniti maša zadušnica na grobu umorjene dvojice, toda oblasti tega ne misijo preprečiti, temuč bodo le pazile, da se ne razvijejo demonstracije.

Dopisi.

Iz Ilirske Bistrici. Slovenci imamo primerno tako malo velikih podjetij v svojih rokah; manjka nam potrebnega kapitala. Tembolj radostno pozdravljamo vsako res domače podjetje. Ko sta pred leti tovarnarja Žnidaršič & Valenčič pričela s testeninami delovati, je marsikdo z glavo zmajeval, rekoč: »Kako bodoča kos

tržaški in rečki konkurenca. A v par letih se je tovarna s svojimi res okusnimi testeninami upeljala tako, da ni bila kos vsem — naročbam. To sta tovarnarja tudi uvidela ter tovarno povečala. Sedaj, ko sta po dolegih letih in velikih stroških pridelka redno delovati, zadela ju je katastrofa. Kako so bile »ilirske testenine« priljubljene, priča dejstvo, da sta bila tovarnarja prisiljena, napraviti zaloge v Trstu in v Gorici. Celo naši nasprotniki Italijani segajo po »ilirske testenine«, čeprav imajo nebroj tovarn v Trstu; da, očelo prednosti imajo iste pred dvakrat tako dragimi napolitanskimi testeninami, in to je pač največja reklama, ki si jo moremo predstavljati. Ker je »Slovenski Narod« o požaru že poročal, je le še treba javno počivaliti res vrlo gasilno društvo bistriško, predvsem gospoda načelnika Alb. Domlašića. S svojim spremnim poveljstvom je mnogo pripomogel k lokalizirjanju požara, ves utrujen je stal s svojo malo, a hrabro četico na nevarnem prostoru. Tudi g. deželnosodni svetnik Kovač je s svojim energičnim nastopom mnogo pripomogel, da je ljudstvo vedno delovalo. Pribiti se pa mora grdo postopanje okoličanov — klerikalcev. — Na bližnjih gričih gledalo je mnogo pobožnih klerikalcev in se radovalo kako gori »liberalna« Bistrica. Ičeravno je pri farni cerkvi ves čas zvonilo bližnjemu v pomoč — se naše pobožno ljudstvo ni niti zmenilo za to. No, Bistričanje Vam bodejo o prilikah plačali »smilo za drago«. — Škandal in sramota taki klerikalni omiki! To varna se v najkrajšem času zopet se zida, poslopre bode trinadstropno in opremljeno z najnovješimi stroji; baje se bode mesečno do 8 vagonov testenin izdelovalo. Gg. Žnidaršič & Valenčič naj bodoča zagotovljena, da je sočutje vseh poštenih Slovencev na njihovi strani in da ves trgovski svet komaj pričakuje, da se iz pepela prav kmalu vzdigne nova tovarna z zlatimi črkami v pročelju: »Ilirske testenine«.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 6. junija

— Župan Hribar se je vrnil sinoči domov.

— Imenovanje. Trgovinski minister je imenoval tovarnarja gospoda Ivana Baumgartnerja za člena carinskega sveta, lastnika valjčnega mlina v Kranju gospoda Vinketa Majdiča pa za njegovega namestnika.

— Občinski svet ljubljanski ima v torek 7. junija ob šestih zvečer sejo. Na dnevnem redu so naznani predsedstva dopolnilne volitve v razne odseke in poročila o prizivu Jerneja Kalana o neki poselski zadevi; o prošnji vloge po mestnem knjigovodji Josipu Paterstroju, da se ji pripozna normalna penzija; o prošnji bivšega magistratnega blagajničnega oficijala Ivana Hribarja za povračilo 3% penzijskega prispevka in za dovolitev odpravnine oziroma za priznanje pokojnine; o prečihi hišne posestnice Marije Kodela za bremenprosti odpis neke od prodane parcele; o županovem dopisu v zadevi zahteve rektorata c. kr. vseučilišča v Gradcu, naj bi mu mestna občina ljubljanska dopisovala v nemškem jeziku; o ponovni prošnji Janeza Bizovičarja za parcelacijo njegovega travnika poleg Kolčije v Trnovem; o prizivu Alojzije Rusove v zadevi o popravje zidu pod Cesto na Grad ob njenem posestvu hišna številka 1 na Gruberjevi cesti; o Ivan Mrzliovi prošnji za parcelacijo njegovega zemljišča ob Stari poti v Vodmatu; o delovanju mestne posredovalnice za delo in stanovanja v letu 1903.

— Žalosten jubilej. Sobotni »Slovenec« je priobčil prav petošolski pisan članek v proslavo desetletnega krščanskega gibanja med ljubljanskim delavstvom. Začelo se je to gibanje z mašo na Šmarji gori. »Slovenec« hvali seveda na vse pretege to organizacijo, ki so jo ustvarili klerikalcii s pomočjo nekaterih najetih in zato plačanih agentov. Besed stresa »Slovenec« cele koše, uspehov pa niti za »singrat« ne more navesti. In vendar se uspehi vsake organizacije sodijo po sadovih. »Slovenec« sicer pravi, da je klerikalna organizacija prehitela v marsikatem obdobju njenavadno krasnega razgleda, kakršnega nam kaže pač malokatera druga gora na Kranjskem s tako pohlevno visokočino. Obisk Vrha je takorekoč nedeljski izpredvod, ki ga lahko napravi vsaka dama v promenadni toaleti. Že Idričani so se težko ločili, pri Ljubljani pa se kar ni moglo izpeti pesem Šentjanževca, ki je za suho grlo najpripravnnejša pesem, ker ji sledi vselej mala — ploha. Do Rovt je pot istotako ugodna. V prijaznini Rovtah so izletniki do odhoda zopet razveseljevali dobro izvežbani pevci in tamburisti »Planinskega glasusa«. Idilična je vožnja po lepi cesti med temnim smrečevjem iz Rov do Logatca, kadar voza ne zavijajo oblaki prahu, kakor je bilo to včeraj. Končno pa so si tudi ta prah izletniki »oprali« v Kramarjevem hotelu v Legatcu, kjer se je do odhoda vlača v Ljubljano neprestano pre-

grede, z vidno sramežljivostjo, omenja škofov list, da so klerikalcii osrečili svoje pristaše z nekatimeri konsumnimi društvimi. To pa so že uspehi! Kajpak! In delavec je veliko pomagano tudi s tem, da si je na pr. Gostinčar, odkar nič ne dela, mogel toliko prihraniti, da je kupil hišo. Nam seveda niti na misel ne pride, da bi skušali klerikalnim delavecem oči odpreti. V resoluciji I. katoliškega shoda, ki jo citira sobotni »Slovenec«, je jasno rečeno, da namen klerikalne organizacije ni pomagati delavstvu, nego je s primernimi sredstvi pridobiti za krščanski red. Kaj je kršč. red, pač ni težko uganiti, treba je le pomisliti, da po cerkvenih naukah je kapitalizem božja uredba, delavec pa ne sme ničesar zahtevati, nego le prositi, in vse kar dobi, sprejeti kot miločino. Prva stvar kršč. reda je seveda to, da imajo duhovniki vso oblast v rokah in da je bisaga vedno polna. Deset let je torej staro kršč. gibanje med ljubljanskim delavstvom in vseh teh letih ni ničesar pozitivnega doseglo za delavstvo. Pač pa je to gibanje koristilo duhovniški stranki posebno v deželi na Gorici. Če mirno in trezno prevdarimo vspehe desetletnega rogoviljenja ravno tako plitvega, kakor domišljavega dr. Kreksa, smo lahko prepričani, da klerikalna drevesa ne bodo zrasla do neba. Kar je med delavstvom inteligenčnejših ljudi, se niso dali vjeti v klerikalne zanjke. V klerikalni organizaciji je razen tercijalk razmeroma le malo delavcev. Rokodelcev in tovarniških stroškovnih delavcev ni skor nič, nego le nekaj dñinarjev in sploh delavcev, ki so s kmetov prišli v mesto, pa so v mestu ostali to, kar so bili na kmetih. Vzpričo temu

pevalo. Res lep in nepozaben dan so preživeli izletniki, dan, ki po stane brezvomno pomemben za slovensko turistiko, zakaj upati je, da vrhniki vlak ne bo odhalil nobeno nedeljo več iz Ljubljane brez izletnikov. Pot iz Vrhnik na Vrh Sv. treh kraljev in nazaj čez Rovte v Logatec je markirana, po nekod so se včeraj pribile tudi nove orientacijske tablice n. pr. na Vrhnik na kolodvoru, v Podlipi, na župnišču na Vrbu itd. Izletniki so hvaležni prirediteljem gg. dr. Oblaku in dr. Tomišku ter le žele, da bi se taki skupni izleti šeče prirejali.

Slavonski dvajsetletnice „Slavca“ je včeraj ob ogromni udeležbi uspela kar najsi jajneje. Obširnejše poročilo priobdimo jutri.

Ustanovni shod imajo v nedeljo dne 19. junija na Bledu v hotelu pri Mallnerju gorenjski industrijalci, da osnujejo v okviru zveze avstrijskih industrijalcev podružnico za Gorenjsko. Na shodu bodoča poročala inženir Rieger iz Tržiča in generalni tajnik dr. Auspitzer.

Ponesrečil je 17 letni Jakob Čepc v Daneh pri Ležu, ko je razstreljeval kamen. Smrtnik se je vnel, predno se je Šepc mogel odstraniti. Kamenje ga je tako potoklo, da je obležil mrtvega na lieu mesta.

Izpred okrožnega sodišča v Novem mestu. Žrta preobil zaužitega žganja je bil 5½ leta star Nikolaj Bariera, ki je umrl dne 12. marca t. l. vsled zastrupljenja krvi po alkoholu. Dne 11. pr. m. je napajal fant oče Bariera na polju, popoldne pa stric Zupančič v neki gostilni v Mokronogu. Oče je stric pri obravnavi rekla, da sta nedolžna. A dasi sta se na vse mogoče načine izgovarjala, je podala obravnavo žalostno sliko v zgojo otrok. Bariera sam je pripoznal, da je otrok prišel, oziroma bolje rečeno, bil pjan prinešen domov, a izgovarja se na otrokovo bolezen »božast«. Prav odločno so zavrnile priče njega in Zupančiča. Fant je bil proti večeru v gostilni že toliko pjan, da je pal v omedlevico. Piha sta s stricem pivo in žganje. Marija Novak je strica svarila, da naj ne daje otroku toliko piti iz fraklja, a ta se ni nič zmenil za opominovanje. Otoku je jelo slabo prihajati, šel je na dvorišče gostilne, kjer se je zgrudil. Stric je ostal nekje sam, fanta pa je »Šlajpahova« prinesla domov. Po izjavi zdravnikov je smrt nastopila le od preveč zaužitega alkohola, kajti pri raztelesiju so možgani, ledvice itd. prevezane po alkoholu dišale. Obsojena sta bila Ivan Bariera na 4 tedne strogega zapora s 4 posti, France Zupančič na 3 tedne strogega zapora s 3 posti. Take otroke dobivajo učitelji v šolo v zgojo in v sah neuspeh je le učitelj kri in vse kriči: »Sola je kriaval!« — Nekdo, ki zna celo 18 božih zapovedi. Anton Sever je prišel 13. marca t. l. k popoldanski božji službi v Št. Vid nekoliko vinjen, tam se je jel pridušati, stavl svoj klobuk dvema drugima na glavo, grozil z nožem, sploh se tako obnašal, da so ga siloma iz cerkve odpravili. Pozneje pa se je med njim in Vincencijem Grajžarem vnel preprič. Grajžar je iz hudemosti odločil križ pri načinu spominku in ga vrgel za Severjem. Dne 19. marca pa je bil Grajžar napaden z nožem od Severja, zrečen mu je bil »rekel« in dobil je lahko poškodbo na glavi. Sever se izgovarja na popolno pjanost. Grajžar pa, da iz hudemosti ni križa na spomeniku izrujal, marveč da se je nad njim izpostavljal in podiščal kosec in ga vrgel proti Severju, pa to le zato, da bi tega ostrasil. Vse priče pa odločno povedo, da Sever ni bil toliko pjan, da ne bi bil vedel, kaj dela v cerkvi, kajti šel se je potem v organistovo sobo gledat, kajti je ranjen. Priča Anton Bregar, koga je Sever iz stola za učesa vlekel, pove, da je ta rekel pri razlaganju 10 božjih zapovedi: »Primojudš, jaz jih pa poznam 18.« Županstvo je Severju dalo dobro izpričevalo. Obsojena sta bila obadvata zatožena na tri tedne strogega zapora z dvema, oziroma enim postom. Oj to dobro in verno ljudstvo! — Anton Lužar, 24 let star, črevljarski pomočnik, jo je popihal leta 1900 v Ameriko, ne da bi zadostil vojaškim dolžnostim. Oglasil se je sam. Dobil je 7 dni strogega zapora, 1 post in 10 K denarne kazni.

Za župana v Ljutomeru je zopet izvoljen notar Thurn.

Strela je ubila na dvojšču c. kr. cinkarne v Celju delavca Filipiča.

Podtajnikom goriške trgovske zbornice je bil imenovan v zadnjem seji Alojzij Boschin, ki je bil dosedaj podtajnik trgovske zbornice v Roveretu. Slovenskega jezika ta človek najbrže nič ne poznal, kar je pri sedanjem večini trgovske zbornice goriške, dasi ima

dolžnost zastopati tudi koristi slovenskega prebivalstva goriške dežele, ki je po veliki večini slovenčeve, največje priporočilo pri oddajanju služb.

Uboj v Rihembergu. V četrtek dne 2. t. m. zvečer so se stepili v Rihembergu domačini z Italijani, ki delajo na črti bobinjske železnice. Italijan je zabolzel z nožem domačina Janeza Lična tako hudo, da je ta ves izkravvel, izgubil zapest in v par urah umrl. Ranjena sta bila tudi dva Italijana, eden laško, drugi bolj nevarno.

Slov. akad. društvo „Slovenija“ na Dunaju predi 8. ročnika t. l. v spodnji »Budjeviški pivnici«, VIII., Alserstrasse št. 7, III. redni občni zbor.

Pogumno deklica. V soboto zvečer je padel v Gradačecu 2 in polletni deček Iv. Vidmar neposredno pred zavornico, ki je bila odprta ter je vsled tega voda precej močno drla. Vkljub temu je skočila za otrokom Sletna Verčič ter ga vjela. Toda voda ji je bila premočna in breme pretežko, da ni mogla z otrokom iz vode, temeč je le obupno klicala na pomoč, misleč da je utopljenec mrtev, ker se ni gibal. Na klicanje so prihiteli ljudje, ki so moralni rešenega otroka z njegovo resiteljico vred nesti iz vode. Otrok je še živel ter so ga tudi kmalu obudili in zavestili. Pogumno deklico je vse občudovalo.

Surov fijakar. V noči od 2. na 3. t. m. je ustavil v Wolfsoh ulicih neki pravnik s Tržaške ceste fijakarskega hlapca I. P. ter ga vprašal, jeli prost, da bi ga peljal domov, nakar jo je dobil pravnik z bičem po desni roki za odgovor. Izvošček se izgovarja, da mu je pravnik na odgovor, da je prost, rekel: »dobro, se daj znate iti domov«, in da ga je še nato oplazil z bičem. Verjetno sta ob 1. uri ponoči obe izjavili.

Utonil je včeraj okrog 12. ure nasproti vojaškega kopališča šestletni Eman Baran, sin učitelja na c. kr. strokovnih šolah, stanovan na Privozu št. 17. Deček je stal na deski, ki so jo napravili vojaki za izstopanje kopalcev v čoln in je raz njo padel v vodo. Našli so ga šebole ob pol 7. uri zvečer in prepeljali v mrtvašnico.

Goljufica. Dne 1. t. m. je prišla k trgovcu Franu Štupici na Marije Teresije cesti št. 1 brezposelna Frančiška Kermavnerjeva in zahtevala 6 K, češ, da jo je poslal kovaški mojster Ivan Demšar, pri kojem je preje služila. Rekla je, da je Demšar izgubil ključ od blagajne in da mora 6 K sedaj vsekakor dobiti, ker ima neko nujno plačilo. Ker ji pa Štupica tega ni verjel, se je šel prepričati o istinitosti navedbe. Bilo je vse zlano. Goljufica pa jo je, predno je prišla Štupica od Demšarja, že odkrila. Bila je aretevana po ozočitvu.

Nesreča. Včeraj je padel Ivan Franko, posestnik iz Stare Loke skoraj raz tri sežnje visoko črešnjo in si je zlomil desno nogo v šlenku. Prepeljali so ga v deželno bolničko.

Pogreša se Ivan Rumpler, rojen 18. vinotoka 1865 v Stradenu in pristojen v Perbersdorf v Št. Vidu na Štajerskem. Rumpler je odšel 26. avgusta pr. l. iz radgonskega okraja in je bil namenjen iti v Celje ali Brežice, kamor pa ni prišel. Ker je imel pogrešnec pri sebi 200 K denarje, se sumi, da bi se mu bila prizetka kaka nesreča ali pa je postal mogoče žrtev kakega hudodelstva. Običej je bil v delavske oblike.

S kolesom podrl, Dne 4. t. m. je podrl hišni posestnik A. P. v Špitalkih ulicah Gledno Albino Gorjupovo in jo na roki neznačno poškodoval. Kolesar haje ni bil dal z zvoncem znamenja.

Izseljevanje. Predvčerajnjim se je z južnega kolodvora odpeljalo 19 Kranjec v Ameriko, nazaj je pa prišlo 29. Včeraj so prišli 204 Hrvati in Kranjevi iz Amerike, 17 Lahov pa se je odpeljalo na delo v Lend-Gastein.

Izgubljene in najdene reči. Slaščičar Alojzij Einsiedler je izgubil dne 4. t. m. od Jubilejskega mostu do Marijinega trga srebrno oklopno verižico, vredno 14 K. — Iste dne je izgubila sprevidnikova žena Marija Grilova nekje v mestu bankovce za 10 K. — Orožniški stražmojster Ivan Skodlar je izgubil po Tržaški in Rimskicesti srebrno kratko verižico s črkami D. L. M., vredno 10 K. — Ivana Božičeva je izgubila med stolno procesijo zlato žensko uro z zlato verižico, vredno 160 K. — Predvčerajnjim je izgubil trgovski potnik Bruno Berndt rdečo usnjato denarnico, v koji se nahaja 4 K denarja in 2 ključa. — Iste dne je izgubil od kolodvora do Mestnega trga poročnik Heglian srebrno remonočno uro s kratko častniško verižico s kompasom. Ura je imela številko 7566—51. — Milica Zubukovičeva, šivilja, je našla dne 2. t. m. denarnico z malo vsebinom denarja. — Fran Štrus, posrednik št. 6, je našel predvčerajnjim ženski dežnik. — Na

južnem kolodvoru so bile od 7. do 14. maja najdene sledete reči: škatla za strune, palica in dva dežnika.

Tedenški izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 22. do 28. maja 1904. Število novorojenec 22 (= 2948 %), mrtvorjenec 1, umrlih 25 (= 3463 %), med njimi so umrli za skarlatico 1, za jetiko 5, za vnetjem sopilnih organov 2, vsled mrtvouda 1, za različnimi boleznicami 16. Med njimi je bilo tujev 9 (= 36 %), iz zavodov 12 (= 578 %). Za infekcijskimi boleznicimi so oboleli, in sicer za ošpicami 4, za skarlatico 1, za vratico 1 oseba.

Hrvatske novice. Po učno potovanje prireditev služitelji višje kmetijske šole v Krizevcih v južno Tirolsko in severno Italijo. Tja gredé običajno Celje in Celovec, nazaj gredé po Gorico in Ljubljano. — Bikitoborbe bi neki špekulantje radi priredili tudi v Zagreb. Za sedaj vabijo le v Budimpešto k takim krvavim igram veliki lepaki po Zagrebu. — Poskušen umor in samomor. V soboto zvečer je v Zagrebu na ulici strelijal trgovski pomočnik Milan Dragutin na svojo ženo ter jo smrtno ranil, ker ni hotela ž njim živeti; potem je hotel še sebe ustreliti, toda prodri se je v kreglo le klobuk. — Nov hrvatski tečnik. V Gospisu izhajajoči list polmesečnik »Hrvat« po stane s 1. julijem tečnik.

Ameriške novice. — Ubila se je v Kenosha Marija Turk, soprga Josipa Turka. Padla je tako nesrečno po stopnicah. —

Duhovnik Josip Zalokar, ki biva že 17 let v Ameriki, pride julija domov, ter bo obhajal v Breznicu 25-letnico mašništva. — 14.000 delavcev je odslovila pansylavanska železnica. Med njimi je tudi nekaj Slovencev.

Najnovejše novice. — Splošni štrajk je nastal v Aradu. Delavci in pomočniki vseh strok so se izrekli za solidarne s štrajkujočimi zidarstvimi delavci ter so tudi ostavili delo.

— Premočno zdravilo za zobe. V Ljubljani na Gor. Štajerskem si je rudarski akademik Fr. Malec miril bolečine v zobu z vsopenjem klorove razstopine. Vdihaval pa preveč tega strupa, ki ga je usmrtil.

— Bivši olomouški nadškof dr. Kohn se še vedno prepriča s kapiteljem. Sedaj zahteva 1 milijon K za to, ker je baje nadškofijska posestva tako uredil, da dajejo mnogo več dobička kot poprej. Kapitelj pa noče nič o tem slišati, temeč uglaša, da je dr. Kohn posekal za 1 milijon nadškofijskih gozdov.

— Svinjarskega madjarskega žurnalista Fenyöa je sklenila švicarska vlada izročiti budapestanski sodišču.

— Načelnik nove ogrske telesne straže, ki se ustanovi po dovoljenju zvišanju civilne liste, postane baje bivši bramborski minister baron Fejervary. Garda bo brojila 5 častnikov in 50 mož.

— Mednarodni tiskovni kongres se vrši na Dunaju 11. septembra t. l.

— Bolezen dr. Körberja je neznanata. Že tokom tega tedna pride zopet v svoj urad, sedaj pa posluje v svojem stanovanju.

Nenavadna farška kuharica. Nekemu staremu župniku v malo vasi pri Parizu je umrla kuharica. Par dni nato se je prišla ponuditi župniku snažno po skromno oblečena ženska, ki je kazala v svojem nastopu nekaj plemenitega. Župnik jo je sprejel, ne da bi jo bil podrobno izpraševal. Ostala je molča, stregla mu je zelo pazno ter pazila strogo na red in snago. Sicer pa je ostala dostojanstvena napram župniku, še bolj pa napram vaščnom. Po njeni smrti se je šele razvozala uganka. Bila je vnučinja bivšega vojvode Karola Brunšvika, ter je vstopila v službo v župnišču, ker so se ji pristudili njeni krogci ter si je zaželeta miru. V oporoki je zapustila celo svoje premočenje župniku.

* „**Beri — beri**“ se imenuje bolezen, ki vlada zadnji čas v topih pokrajinh, kakor v Afriki, Braziliji in v Indiji. Bolezen napade vse žive in možeg ter v bistvu ni drugo kot vnetje živev. Posebno se čuti utrujenost v nogah; lice izgubi svojo izrazitost, dlanhaje je kratko in tudi srce ne deluje več stalno. Vsled tega, ker organi ne delujejo redno, nastopi vodenica. Bolezen „beri-beri“ nastopa kot epidemija ter kosi in mori kar doseže. Zadnje čase se je pojavila tudi že na Japonskem, v Koreji in v Egiptu, posebno v času deževanja. Na Japonskem jo imenujejo »Kake«. Baje se dobi bolezen po zavžitju neke vrste strupenih rib. Vsled te bolezni trpi sedaj zelo japonska vojska v Korejski.

* **Kri egiptovskih mumij.** Nemški učenjak, tajni svetnik Ehrlich v Frankfurtu, štabni zdravnik dr. Uhlenhuth in prof. Wassermann, so preiskovali, kako se razločuje človeška kri od kri raznih živalij. Ta preiskavanja so važna posebno za sodno medicino. Prof. Housemann je preiskal tudi 5000 let staro egiptovsko in 2000 let staro grčko mumijo. Posrečilo se mu je dobiti iz njej krvni serum. Doganal je, da kri običajni mumiji reagira popolnoma enako, kakor kri sedaj živečih ljudi. Iz tega sledi, da so ljudje pred 5000 leti imeli isto kri, kakor današnji.

Washingtonska policija je menda najbolj postrežljiva na svetu. Pred kratkim je prišla na stejnec ženska, ki je tožila na seržanta, da njen mož ni prišel v večerji, ki je postala že mrzla. Seržant je poslal takoj pet policirov, ki so šli na lov za pozabljenim soprogom. Kmalu so ga doobili v neki hiši, kjer je igral »spoke«. Polici so ga spremili domov, kjer ga je sprejela ljubezenja soprga. Drugi dan je moral lastnik tistega lokala, kjer so igrali prevedene igre, plačati 50 dolarjev kazni.

Kako se živi zastonj. Na reki Rio Grande, ki tvori do svojega izliva mejo med državama Texas in Mehiko, je ameriško mesto El Paso, temu nasproti pa mehiško mesto Juarez. Oba mesta sta zvezani z mostom. V El Pasu je seveda ameriški tolar vreden 100 centov, mehiški tolar pa samo 85 centov, v Juarezu pa je ravno nasprotno razmerje. Vrh uga je v običajnih drobih takoj reden, kakor v Italiji. Ako piše kdo v El Pasu zjutraj svojo kavo za 15 centov ter plača z ameriškim dolarjem, dobi nazaj mehiški tolar. Ako gre potem ta človek čez most v Juarez ter si privošči zajutri za 15 centov dobi za svoj mehiški tolar, ki se da v El Pasu znova porabit. Na ta način se človek za en tolar za silo dolgo preživlja, ako ima dobre noge na hojo.

* **Kako se sklepajo zaroke v Belgiji.** Vas Euauis-Labarig ima svoje žensko društvo, a članice menda niso zadovoljne s svojim samim stanom. Nedavno so članice povabilo na prijateljsko kosilo mladičev iz cele okolice. Tudi iz Bruslja je prišlo 18 odpolancev društva, drugačno pa predsednik domačega ženskega društva, drugega pa predsednik klubla mladičev iz Bruslja. Govor sta završila s tem, da sta se objela in poljubila, kar pomeni zaroko. Sledilo jima je še več parov. Tudi pri plesu se je sklenilo še nekaj zarok.

Zidovstvo v Bukovini. Navadno se gorovi in piše o velikem vplivu Židov v Galiciji; ali v sedanjem času je njih »obljubljena dežela« postala Bukovina. — V odvetniški zbornici so sami Židovi, od zdravnikov so tri četrtine Židov. V državnih uradih sedi že tudi veliki Židov. Večkrat se zgoditi, da je pri sodniški obravnavi predsednik Žid, oba svetovalec sta Žida, avokulant je Žid, oba odvetnika sta Žida in vsi ti le Židovi sodijo kristjanom. Vse učilišča v Čern

Borzna poročila.

Ljubljanska

"Kreditna banka" v Ljubljani.

Uradni kurzi dunaj. borze 6. junija 1904.

Naložbeni papirji.

42% majeva renta

42% srebrna renta

4% avstr. kronska renta

4% zlata

4% ogrska kronska "

4% zlata

4% posojilo dežele Kranske

41% posojilo mesta Spljet

41% posojilo mesta Zadež

41% bos.-herc. žel. pos. 1902

4% češka dež. banka k.o.

4% z. o.

4% zst. pisma gal. d. hip. b.

41% pešt. kom. k. o. z

10% pr.

41% zast. pisma Innerst. hr.

41% ogrske cen.

41% z. pis. ogr. hip. ban.

41% obl. ogr. lokalnih že-

leznic d. dr.

41% obl. češke ind. banko

4% prior. Trst-Poreč lok. žel.

4% prior. dol. žel.

3% juž. žel. kup. 1/1.

41% avst. pos. za žel. p. o.

Srečke.

Srečke od 1. 1854

" " 1860/1

" " 1884

tiskske

zem. kred. I. emisije

II. " ogr. hip. banke

srbske à frs. 100

turške.

Basilika srečke

Kreditne "

Imoške "

Krakovske "

Ljubljanska "

Avt. rud. kriza "

Ogr. "

Rudolfove "

Salzburške "

Dunajske kom. "

Delnice.

Južne železnice

Državne železnice

Avt. ogrske bančne delnice

Avt. kreditne banke

Ogrske "

Zivnostenske "

Premogok v Mostu (Brux)

Alpinske montane "

Praske žel. in dr. "

Rima-Murányi

Trbovljske prem. družbe

Avt. orožne tovr. družbe

Ceske sladkorne družbe

Valute.

C. kr. cekin

20 franki

20 marke

Sovereigns

Marke

Laski bankovci

Rubliji

Dolarji

11:33 11:38

19:06 19:08

23:48 23:56

23:92 24:

11:25 11:45

4:15 4:12

20:02 20:15

4:56 4:88

3:06 3:10

4:51 50 4:84

155— 156—

Termin.

5 vin. viški.

Dne 6. junija 1904.

Zitne cene v Budimpešti.

ODHOD IZ LJUBLJANE juž. kol. PROGA ČEZ TRBIŽ. Ob 12. uri 24 m ponori osobni

vlek v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzenfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v

Aussee, Solnograd, čez K'ein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob

5. ur 5 m zjutraj osobni vlek v Trbiž od 2. junija do 18. septembra ob nedeljah in praznikih. — Ob 7. ur 5 m zjutraj osobni vlek v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzenfeste, Ljubljana, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Linc, Budjevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. ur 54 m dopoldne osobni vlek v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 12. ur 10 m popoldne osobni vlek v Podnart-Kropo le ob nedeljah in praznikih od 2. junija naprej. — Ob 3 ur 56 m popoldne osobni vlek v Trbiž, Beljak, Pontabel, Celovec, Franzenfeste, Monakovo, Ljubljana direktni voz I. in II. razr. — Inomost, Franzenfeste, Solnograd, Linc, Steyr, Aussee, Ljubno, Celovec, Beljak. — Ob 7. ur 12 m zjutraj osobni vlek iz Trbiža. — Ob 11. ur 10 m dopoldne osobni vlek v Dunaju čez Amstetten, Lipsko, Karlove vare, Heb, Marijine vare, Prago (Praga-Linc-Ljubljana direktni voz I. in II. razr.), Plzen, Budjevice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Genev, Curih, Bregenc, Inomost, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, Smohor, Pontabel. — Ob 4. ur 44 m popoldne osobni vlek z Dunaja, Ljubna, Selzthal, Beljak, Celovec, Monakova, Inomost, Franzenfeste, Pontabla. — Ob 8. ur 30 m zvečer z Lesc-Bleda le ob nedeljah in praznikih od 2. junija naprej. — Ob 8. ur 44 m zvečer osobni vlek z Dunaja, Lipskega, Praga, Franzenfeste, Karlovih varov, Heba, Plzna, Budjevic, Linca, Ljubnega, Beljaka, Celovca, Pontabla, čez Selzthal z Inomosta in Solnograda. — Ob 10. ur 40 m ponori osobni vlek z Trbiža od 2. junija do 18. septembra ob nedeljah in praznikih. — PROGA IZ NOVEGAMESTA IN KOČEVJE. Osobni vlaki: Ob 8. ur 44 m zjutraj iz Novega mesta, Kočevja, in ob 8. ur 35 m zvečer istotako. — Ob 9. ur 22 m ponori osobni vlek z Grosupljega od 2. junija do 18. septembra ob nedeljah in praznikih. — ODHOD IZ LJUBLJANE drž. kol. V KAMNIK. Mesani vlaki: Ob 7. ur 28 m zjutraj, ob 2. ur 5 m popoldne, ob 7. ur 10 m zvečer. — Ob 10. ur 45 m ponori samo ob nedeljah in praznikih. — PRIHOD V LJUBLJANO drž. kol. IZ KAMNIKA. Mesani vlaki: Ob 6. ur 49 m zjutraj, ob 10. ur 59 m dopoludne, ob 6. ur 10 m zv. Ob 9. ur 55 m ponori samo ob nedeljah in praznikih. — Čas prihoda in odhoda je označen po srednjeevropskem času ki je za 2 min. pred krajavnim časom v Ljubljani.

Efektivi.

5 vin. viški.

Dne 6. junija 1904.

Termin.

5 vin. viški.

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 6. junija 1904.

Termin.

5 vin. viški.

Dne 6. junija 1904.

Termin.

5 vin. viški.

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 6. junija 1904.

Termin.

5 vin. viški.

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 6. junija 1904.

Termin.

5 vin. viški.

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 6. junija 1904.

Termin.

5 vin. viški.

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 6. junija 1904.

Termin.

5 vin. viški.

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 6. junija 1904.

Termin.

5 vin. viški.

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 6. junija 1904.

Termin.

5 vin. viški.

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 6. junija 1904.

Termin.

5 vin. viški.

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 6. junija 1904.

Termin.

5 vin. viški.

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 6. junija 1904.

Termin.

5 vin. viški.

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 6. junija 1904.

Termin.

5 vin. viški.

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 6. junija 1904.

Termin.

5 vin. viški.

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 6. junija 1904.

Termin.

5 vin. viški.

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 6. junija 1904.

Termin.

5 vin. viški.

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 6. junija 1904.